

ערכת הדרכה-זירת ים סוף
תקיפת מעגן "מרסה-תלמאת" ע"י זוג דבורים
ליל 6 – 7 אוקטובר

רקע

ביום הכיפורים ה-6 לאוקטובר היה זוג דבורים מפלגה 915 פרוש בחלקו המרכזי של מפרץ סואץ למשימות ביטחון שוטף. עם תקיפת הכוחות המצריים הוזנקו הדבורים לים וכוונו לגזרה המרכזית כדי למנוע חדירת כלי שייט אויב לאזור הפקת הנפט בין אבו-רודיס לבלעיים.

הרכב הכוח

דבור 864 - בפיקוד מוביל זוג סגן שחק צבי.
 דבור 867 - בפיקוד סגן מרדכי טנקלביץ' (דקל).

המשימה

זוג דבורים מפלגה 915, הנמצא בסיוור "קו – חסימה" בין אבו-רודיס ל- ראס אבו סויירה, ישמיד כלי שייט הנמצאים ב-ראס זעפרנה או במרסה תלמאת.

בעת הביצוע היה מצב הים קשה, והלילה היה חשוך ללא ירח.

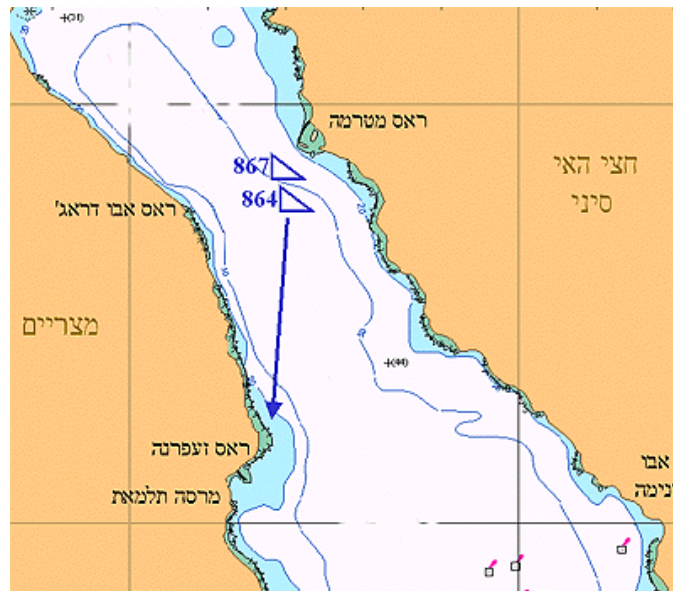

ואירועים

1410 – הדבורים הוזנקו לים לכוונת הצלה ים - אוויר.

1522 – הדבורים קיבלו הוראה לרדת לאזור בלעיים , לסיור , למניעת חדירת סד'גים מצריים העלולים לנסות לפגוע באזור הנפט , אבו-רודיס – בלעיים . בעת שהות הספינות בים , הייתה תנועה ערה של מסוקי אויב לרוחב מפרץ סואץ ואשר חלפו בקרבתן , הדבורים קיבלו הוראה לפתוח באש על כל מסוק העובר מעליהם . תאר מפקד הכוח, צביקה שחק: "...הים היה קשה ולא היה ירח. בצענו את הסיור כאשר כל הזמן אנו עדים לתנועה ערה של מסוקים מחוף אל חוף, לא מעלינו – אבל ראינו ושמענו אותם. בקשר נשמעו דיווחים לא ברורים של יחידות חי"ר המדווחות על נחיתת כוחות מצריים בסיני. התקשרתי לאבו-רודס ולשארם לברר אם היו סירות מצריות שנחתו בחוף סיני, כדי שאשמידם ביציאה שלהם. לא היה מידע ספציפי".

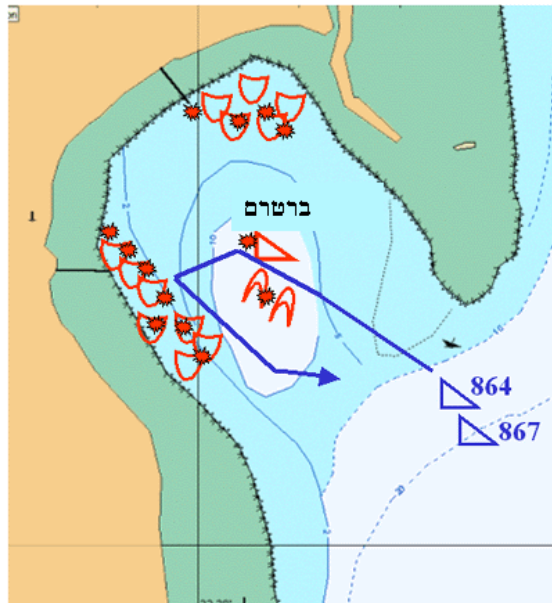
2115 – הדבורים נתקלו במטרה גדולה בקרבת החוף , באזור אבו – זנימה , שזוהתה כמכלית "סירניה" . "...גילינו מטרה גדולה וחשוכה בקרבת החוף באבו זנימה, דיווחנו והתקרבו כדי לזהות. המטרה זוהתה כמכלית נפט ריקה. היא לא זזה ולכן החלטתי שניגש לראות בדיוק מה זה... יצאנו בחזרה מאזור זה... כשירדנו דרומה, נראו מספר להבות באזור מרכזי הנפט. מאוחר יותר התברר כי קומנדו מצרי מובל במסוקים חיבל במתקני הנפט".

2200 – הדבורים קיבלו הוראה ישירה מ- מצפ'י [מוצב הפיקוד הימי במפקדת חיל הים] להפליג ל-ראס זעפרנה או ל – מרסה-תלמאת כדי להשמיד סד'גים וס'גים . [ההוראה הועברה ישירות לכוח בים עקב שיבוש הקשר עם מפקדת זירת ים סוף כתוצאה מתקיפת מטוסי האויב] . כוננת מוביל הזוג הייתה שאם לא ימצא כלי שייט אויב בראס זעפרנה , יפליג למרסה-תלמאת . התכנית הייתה , שמס' 1 ייכנס לתוך המעגן ויפתח באש על כלי שייט שימצאו בו ובאותו זמן יימצא מס' 2 באבטחה ובכוננות לחילוץ מחוץ למעגן .

0058 – הדבורים הגיעו לראס זעפרנה , וכשלא נמצאו כלי שייט , המשיכו לאזור מרסה תלמאת שבו נתגלו כ- 80 סד'גים . מס' 1 לא נתגלה על ידי האויב , והדליק זרקור כדי לזהות ולבחור מטרות לצורך העסקה . נתגלו : ברטרם ו- 2 ס'גים הקשורים למצוף , כאשר בסירות היו חיילי קומנדו מצריים [שכנראה התכוונו להפליג לעבר החוף שלנו] וסד'גים רבים . מפקד הכוח החליט להשמיד את הברטרם ואת הס'גים ע'י אש מטווח קצר ועל ידי דריסת הס'גים . צביקה:

"...אל הברטרם היו קשורות שתי זודיאקים. החלטתי שאני לא מתעסק עם הסד"גים, ותוך פתיחה באש פניתי לכיוון הברטרם והזודיאקים...כשהיינו די קרובים זיהינו כי אנשי הקומנדו לבושים חליפות קליפסו...כשפנינו לעברם, חלקם קפצו למים ואחרים נשארו בסירות פגועים. דרסנו את הסירות, ממש חתכנו אותם בחרטומו והן שקעו במים".

תוך תנועה באזור המעגן , עלה הדבור על "ריף" [שרטון תת מימי] ומנועיו הודממו . לעבר הדבור נפתחה אש נשק קל ואש רקטות , וכן נפתחה אש מקלעים 14.5 מ'מ דו - קניים מעבר החוף . הדבור השיב אש . במהלך פעולה זו, השליך סג"מ עמי שגב קצין המשמרת בדבור 864 מטענים וירה לעבר מקורות הירי. בחילופי הירי הוא נפצע אך המשיך לירות.

נחמני:

"...הנעתי את המנוע ושילבתי אותו לאחור מלמטה ועם מנוע אחד התחלנו לצאת. אחרי שתי דקות המפקד אמר שאנחנו מתחילים לנוע. חזרתי למטה,

הייתה לי איזה גרב אותה קשרתי לידיית ב'פול' וניגשתי לטפל במנוע השני שנוקב על ידי כדור. כל המים יצאו מהמנוע השני, הנעתי אותו ויצאנו עם שני מנועים בפול, למרות שהמנוע השני התחמם יותר מידי. הנעתי על פי הרגש כי לא היה מי שיקשר ביני ובין הגשר. שילבתי להילוך קדמי ויצאנו".

דבור 867 הוזעק לתוך המעגן, לעזור בחילוץ. גם עליו נפתחה אש מהחוף וגם הוא עלה על ה"ריף" אך בצורה קלה יותר.

דבור 867 של טנקלביץ הגיע על פי הוראתו של צביקה לסייע בחילוץ. עם היכנסו נפתחה גם לעברו אש, הפעם גם ממקלעי 14.5 מ"מ הדו קניים שהיו מוצבים בחוף. הדבור השני עלה אף הוא על ריף, אך היו לו נזקים קלים בלבד. הוא הסיח אליו את אש האויב והוריד את כמות האש שנורתה לכיוון הדבור של צביקה. במקביל החל גם טנקלביץ להעסיק את האויב באש מהדבור שלו, ואפשר לצביקה להיחלץ. תיאר טנקלביץ:

"...נפתחה לעברנו אש חזקה מהרגע שנכנסנו למפרץ. הדלקתי זרקור ופתחנו

באש. שניים ממפעלי נפגעו – אחד בחרטום ואחד בדופן ימין. שלושה מאנשי

הצוות הכינו את הגרירה לדבור של צביקה. המכ"מ של צביקה נפגע והתבקשתי

לתת לו את כיווני היציאה".

0201 – שני הדבורים, תוך כדי חילופי אש, הצליחו לרדת מה"ריף" בכוחות עצמם ועזבו את המעגן כאשר בשניהם יש נפגעים וכן פגיעות בכלי השייט. בזמן התזוזה לקח סג"מ נמרוד ארז, סגנו של צביקה אקדח הזיקוקין, ירה לעבר הברטרם שהייתה עמוסה תחמושת, והבעיר אותה.

0419 – הספינות הגיעו לאבו-זנימה.

0422 – מסוק הגיע לאבו-זנימה ופינה 7 פצועים.

תוצאות

הושמדו ברטרם אחד ושתי ס'ג נושאות קומנדו מצרי ונפגעו סדגי"ם רבים.

לכוחותינו הרוג אחד [הרצל מועלם ז"ל] ושבעה פצועים.

ציונים לשבח:

צביקה שחק, מפקד הכוח, עמי שגב ושלום נחמני – עיטור המופת.

נמרוד ארז – צל"ש הרמטכ"ל.

נספחים :נספח א' – מפקדי הכוח וכלי השייט

[הדרגות נכונות למועד הביצוע]

מוביל הזוג ומפקד דבור 864 – סגן שחק צבי
 מפקד דבור 867 – סגן טנקלביץ (דקל) מרדכי

נספח ב' – אפיון כלי שייט ישראלייםספינת דבור

אורך – 19.8 מ'

רוחב – 5.8 מ'

שוקע – 0.8 מ'

דחי מרבי – 36.3 טון

מהירות מרבית – 23.4 קשר

מכ"מ – "דקא – 916 "

חימוש – 1 – 2 תותחי 20 מ"מ

2 מקלעים 0.5 אינץ'

מטולי פצצות עומק

נשק קל

לפני המלחמה הותקן בספינות תול"ר 84 מ"מ